

2. Potestas in exteriori tantum ministerio consistens, nihil aliud fore quam potestas ferendi & tollendi censuras. Atqui praepter potestatem ferendi censuras aliam semper agnoscit Ecclesia, & agnoscere debuit. Qui enim censuram auferet, eti superiori Ecclesie Communione hominem relinquit, non tamen vere solvit peccatum ejus; quod coram Deo sapienter, aut si non permaneat, ante solutum est in Celo, quam in terra; cum contra iuxta Patres in toto conscientie sententia Petri sententiam Celi praecedit.

Confirm. Christus nominis eximium quid & singulare, cum tanto rerum & verborum apparatu, Ecclesia sua largiri potuit. Atqui si politicam tantum facultatem tribuissest, nimurum indignos excidere a facis conventibus, & dignos admittendis, jam nihil tam eximium, tam singulare Ecclesie sua concessisset. Judaei enim, immo & quicunque convenitus sibi facios habent, ab iisdem profanos arcerre possunt.

3. Quia potestas peccata solvendi vel reuinendi se semper a Patribus intellecta est, ut ipsam conscientiam, ipsam animam afficeret: atqui potestas mere exterior animam non tangit; nec proprio solvit in Celo. Ergo.

Obj. 1. contra 1. part. Si Penitentia sit aliquid a Baptismo distingue-
70 num, tota fidelium mundatio non erit Baptismo tribuenda, sed Peni-
tentia ut plurimum. Atqui tota fidelium seu Ecclesie mundatio solum Ba-
ptismo tribuitor in Scriptura. Prob. min. ex Ephes. 5. v. 26. ubi sic Apo-
stolus: Mundans eam lavacu aque. Atque id fatis expresserat Christus,
cum dixit Marci 16. Quid credideris & baptizatus fuerit salvus erit. Hic
enim salus in una Baptismi susceptione fundatur. Ergo.

Resp. dicit. min. Tota Ecclesie mundatio tribuitor Baptismo, quantum ad peccata que Baptismum praecesserunt, C. quantum ad ea etiam peccata que Baptismum subsequuntur. Subd. tribuitor Baptismo fundamentaliter, presuppositive, & dispositive, C. efficienter, N. Itaque prima illa mundatio seu justificatio, quam recipiunt quia infidelitatis caligine conversi ad fidem, Ecclesie membra efficiuntur, a Baptismo tota proficiunt. Quin & eidem Baptismo fundamentaliter & presuppositive tribui debet quidquid deinceps recipie homo justificacionis; quia Baptismus est omnium Sacra-
mentorum iama, & lons sanctificationis nostrae. At non ideo Baptismus solum hominem deinceps vere & efficienter mundat. Sicut enim ex adversariis indiger justus Eucharistia ut justificetur adhuc; sic & Penitentia adminiculat, ut a peccatis refugiat; prout pluribus a nobis probatum est.

Nec obstat istud: Qui baptizatus fuerit, salvus erit: quandoquidem id semper sub multiplici conditione intellectum fuerit; pura si baptizatus in accepta iustitia perseveret, lapsus peccata sua diluat, & quidquid sibi in lege prescriptum est, adimpleat ulice ad finem.

71 Inst. Atqui Baptismus a peccatis ipso etiam posterioribus vere & effi-
cienter mundat. Prob. Subd. ex Augustino Lib. 1. de nupt. & concup. Cap. 33. n. 38. ubi hac habet: Eodem lavaco regenerationis & verbis sancti-
ficationis omnia prouersus mala hominum regeneratorum mundantur atque sanantur;
non solum peccata que nunc remittuntur in Baptismo; sed etiam quae posterius
humana ignorantia vel infirmitate contrahentur; non ut Baptisma, quibus fec-
cunt, toties repetantur; sed quia ipso quod semel datur, sit ut non solum an-
te, verum etiam postea quorundam peccatorum venia fidelibus impetratur.

Negre id semel & obiter dictum est a S. Doctore, sed plures & con-

stant. Unde tursus Ep. 185. alias. Quidquid ab eis qui post acceptum Ba-
ptismum hic vivunt, infrastructa humana contrahitur quicunquam culparum;
propter ipsum lavacum dimittitur. Idem docet Lib. 2. de Gratia & pec-
cato orig. Cap. 39. & 40. Lib. 3. ad Bonif. Cap. 3. Lib. 6. contra Julian.
Cap. 13. & 24. Atqui hic omnium prouersus peccatorum, corum etiam que
post Baptismum contrahantur, remissio reiundatur in Baptismum. Ergo.

Resp. dicit. min. ut Ratione: Refunditur in Baptismum ut in radicem ne-
cessario presuppositam subsequenter salutis subfundat, C. ut in causam proximan, & leculis alius quibuscumque mediis plene sufficientem, N.
Enimvero, ut solidi obseruat Parvissimus Magister, argumentatur Aug.
de supernaturali qua a Baptismo dimittat regeneratione, sicut de natu-
rali vita, quam accipiunt homines generatione carnali. Quemadmodum enim in ordine naturali, quod homo per etatem crescat, quod conver-
tatur ex morbo, quod heres institutus, quod demum post mortem re-
surrexitur sit; id totum nativitat sit, tamquam prime radici debet;
sic tamen ut insuper vere indiget alimentis ad augmentum, remediiis
ad restituendam sanitatem, & speciali ad resurrectionem adiutorio. Ita
spiritualiter per Baptismum regenerationis adscribi debet, tamquam prima ra-
 dici, quod fidelis per Confirmationem in iustitia perficiatur, per Eucha-
ristiam spiritualiter vegetetur, per Penitentiam sanetur, & aliquando per
lumen gloriae fructuosa Dei visionis heres efficiatur. Neque magis media
hac in ordine supernaturali excludi debent, aut ab Augustino exclusa
sunt, quam in ordine naturali alimenta, medicinae, &c. Sic enim pergit
S. Doctor in codem Capite Lib. 1. de Nupt. & concup. Quid enim prodesse
vel ante Baptismum Penitentia, nisi Baptismus sequeretur, vel postea, nisi preceder-
ret? In ipso quoque Dominica Oratione, que quotidiana est in nostra mundatio, quoque
Eliu, quo effectu diceretur: Dimicte nobis debita nostra, nisi ab eis qui baptizati
sunt, diceretur. Itemque elemosynarum largitas & beneficia quantilibet, cui tandem
ad dimittenda sua peccata prodest, si baptizatus non esset? Postremo regenerato-
rum ipsa felicitas: quoniam erit, si baptizatorum. Ergo luce aperta clarius est,
Baptismus, licet Augustino ut & nobis prima sit justificationis origo, non
magis Penitentiam veluti medium ab ipso Baptismo distinctum excludere,
quam Eucharistiam, orationem, elemosynam, & alia pietatis opera. Et
Penitentiam a Baptismo tam evidenter fecerit S. Doctor in textibus supra
adductis, ut plena meridie operatur, qui id non perspexit.

Inst. 2. S. Fulgentius Lib. de fide ad Petrum Cap. 30. Baptismum ap-
pellat Sacramentum fidei & Penitentia. Ergo ut Baptismus plena est fidei
professio, sic & plenum est Penitentia exercitium. Et vero Luc. 3. Venit
Iohannes predicans Baptismum Penitentia in remissionem peccatorum. Porro si
per Iohannis Baptismum remittebantur peccata, debent hoc a fortiori re-
mitti per Baptismum Christi.

Resp. dicit. Ant. Appellat Sacramentum fidei & Penitentia respectu
adultorum, qui Ecclesiam non ingrediuntur, nisi fidei & Penitentia de
preteritis peccatis signa exhibuerint, secundum id Petri Act. 2. Penitentia
agit, & baptizatur multique velutum, &c. C. respectu corum qui
post Baptisma lapsi sunt, N.

Nihilo plus urget quod objicitur et Luc. 3. Est enim is hujus loci sen-
sus, totam Baptismi Iohannis vim fuisse, non in ipso ejus Baptismo, sed
in

in Penitentiam quam predicabat: Cum & contra Baptisma paulo post a Christo instituendum, justitiam vi propria, et si non sine praevis dispensationibus, collaturum estet.

76 Obje. 2. contra 2. part. Ad peccatoris justificationem duo sufficient, 1. ut Deus inviolabilis lege se ad faciendam cum peccatore pacem adstrinxerit, modo is promissiones sibi a Deo factas in memoriam revocet; 2. ut peccator promissiones illas sibi in animum efficacius revocare non posse, quam Baptismi sui recordando. Atqui utrumque constat. Et quidem 1. adstrinxit se Deus ad pacem cum peccatore faciendam, modo is promissiones sibi a Deo factas in memorem revocaret. Exstat enim promissio, tum Olee 2. his verbis; *Sponsabo te mibi in sempiternum*; tum Hebr. 13. ubi ait Dominus: *Non te deseram, neque derelinquam*. Exstat autem promissionis conditio in hexcentis Scriptura locis, ubi jubentur Israelite meminisse pacis quod pepigit Deus cum Patribus eorum. 2. Non potest homo promissiones sibi a Deo factas revocare efficacius, quam per memoriam Baptismi, in cuius suscepione promissiones ipsas suscepit. Ergo.

Resp. neg. min. pro utrque parte. 1. Enim nullquam contentus fuit Deus sterili, promissionum suarum recordatione: Sed quemadmodum fanxit ut ab eis excideret homo, si averteret se a iustitia; sic nec ipsum in eas redintegrare voluit, nisi media quacumque Baptismi memoria, tenetur identidem manducare *Carnem Fili hominis*, & libere *Sanguinem ejus*; sic & ad Ecclesie claves recurrere tenetur, prout sibi preceptum est.

77 2. Tunc tantum Fidelis promissiones sibi in Baptismo factas vere & efficaciter in animum revocat, quando conditiones, quibus promissa hac alligata sunt, implere satagit. Abst. autem ut promissionum conditiones adimplere dicatur, qui solammodo promissionum meminit. Ergo hoc & longe quæstia Novatorum argumentatio omni ex parte caduca est.

Obje. 3. contra 3. part. A assertio quo Penitentiam in Sacramentum transmutat, nitor his praepucie verbis Joan. 20. *Quorum remitteritis peccata*. Atqui verba hec passim interpretantur Patres, non de remissione, que per modum iudicii fiat in tribunali Penitentie, sed de remissione que fiat, partim per Baptismum, vi cuius renascimus in Christo; partim per Evangelii prædicacionem, que homines retrahit a peccato, & ad virtutem potenter invitat. Sic enim ea explicat S. Cyrillos Lib. in 12. Joan. Cap. 56. sic & S. Hier. in Cap. 44. Ille, ubi, *Solvunt eos*, inquit, *Apostoli sermone Dei & telimovis Scripturarum, & exhortatione vita* tamen. Quin & Aug. Traita. 121. in Joan. docet, caritatem Ecclesie, que per Spiritum Sanctum diffunditur in cordibus nostris, participem peccata dimittere; coram autem qui non sunt participes retinere. Ergo celebris ille Joannis textus nihil aliud importat quam is Matt. 28. *Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos*, &c.

78 Resp. neg. min. ut que in adversariorum sensu falso supponat, Patres, vel explicationem nostram excludere, vel ita suam adstrinere, ut hanc genuinum, naturalem & non metaphoricum verborum Christi sensum exhibeat. Utrumque enim insigniter a vero abhorret, idem enim qui objicitur nobis Ecclesia Doctores, potestatem clavium, qualis in Ecclesia Catholica admittitur, & ipsi constanter admittunt. Sic Cyrillus Alexander.

in eo ipso qui objicitur loco: *Dubius modis, inquit, Dei Spiritu pleni vel afflati homines peccata remittunt ac retinent, vel cum digno admittunt ad Baptismum, ac indigne excludunt; vel cum Penitentibus ignorant*. Sic Aug. & Hier. in adductis supra utrifice textibus. Cum ergo idem Patres Joannis verba ad Evangelii prædicacionem detorquent, eadem, ut plures solent, metaphorico sensu interpretantur; unde nihil contra propriam ipsorum, ceterorumque constantem doctrinam extundi potest. Ergo Joannis verba disparem omnino sensum habent a verbis Matthei. Hæc enim infideles docendos, prohinc needum baptizatos respiciunt: illa jam baptizatos, de quibus sois ligando vel solvendo Ecclesia judicium ferre potest.

Merito igitur sic sanxit Trid. Synodus Sess. 14. Can. 3. *Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris, Accipite spiritum Sanctorum, quorum remitteritis peccata, &c. non esse intelligenda de potestate remittendi & retainendi peccata in Sacramento Poenitentie, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellectus; detorquet autem contra institutionem hujus Sacramenti, ad autoritatem predicandi Evangelii: anathema sit*. Is autem Canon, ut apostole obseruat post Eftionum Turnelyus, non aduersarius quibusdam SS. Patrum expositionibus, eti minus proprius; quia ita Catholicum sensum non exclusere, ut statim dicebamus.

Obje. 4. contra 4. part. Apostolus, cum incestum Corinthium ligavit primo, ac deinceps absolvit, tota clavium potestate ulis est. Atqui tam illud Apostoli ministerium omnino exterius fuit, non augem teigit illud quod dicimus conscientia forum. Neque enim absens absentem interior absolvere potuit. Ergo clavium potestas mere est exterior.

Confirm. potestas, qua Fidelis quicunque erga fratrem suum uti potest, mere est extrinseca. Atqui potestate clavium uti potest . . . Prob. min. Potestas clavium præcipue infertur ex his Christi verbis apud Matt. 18. Amer. dico vobis: *Quicumque alligereris super terram*, &c. Atqui potestate ibidem concessa uti potest Fidelis quicunque. Ad id enim sufficit ut factam sibi a fratre suo injuriam condonet. Ita neque locum hunc interpretetur Aug. Serm. 16. de verbis Domini: *Atque id aperte demonstrat contextus sericus. Si peccaverit in te frater tuus, vade & corrige eum inter te & ipsum solum: Si te audierit, lucratus es fratrem tuum, & sic absolvisti. Si non audierit, dic Ecclesia*, &c. ubi, si ligat Ecclesia excommunicando, solvit Fidelis quicunque condonando.

Resp. ad 1. neg. maj. Namque Apostolus ligando & solvendo usus quidem est clavium potestate, sed non tota; cum ex hypothesi facinorum sacramentaliter non aboliverit. Ceterum an absens absentem folvere possit, suo loco expendemus.

Ad 1. confirmationis, neg. min. Ad 2. 1. neg. maj. demptis enim verbis Matt. 18. abunde infertur potestas clavium, tum ex Matth. 16. v. 19. ubi eadem claves Petro promittuntur; tum ex Joan. 20. ubi Apostoli omnibus traduntur. Neuter porro locus de injuriarum condonatione intelligi potest.

2. Neg. min. Qui enim fratrem caritate sua lucrat, efficit quidem ut is non mereatur Ecclesia denuntiari, arque ideo ne ab ipsa ligetur. At scut non ligat eum ipse, sed Ecclesia; sic neque, cum semel ligatur, solvere potest, sed Ecclesia sola. Hunc esse textus sensum probat Turnely Thol. Moral. Tom. VI.

vel rapida ejus lectio. Si non audieris, dic Ecclesia: Si autem Ecclesiam non audieris, si tibi sunt eburnici & publicari. Ecce porro jam habendum sit initio publicani etiam coram Deo? Quia quicumque alligaveritis super terram, &c.

Ad Augustinum quod attinet, extendit is quidem mystico sensu verba Christi ad injuriarum condonacionem, quatenus hanc Dens ratam habet in Calo: Verum alibi & Iustinus eadem verba ad litteram intelligit de sacerdotali clavium potestate; ut constat portissimum ex Epitola ejus 228, supra pag. 93.

⁸⁴ Ex iis que in hoc primo capite haecenunt disputata sunt, jam pene colligere est quae quamquam, quam scriptura & Traditioni contentaneum sit duplex illud Concilii Trid. anathema, Sess. 14. Can. 1. Si quis dixerit in Catholicâ Ecclesiâ Penitentiam non esse vere & proprie sacramentum pro Fidelibus, quies post Baptismum in peccata labitur, ipsi Deo reconciliandis, a Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

Cap. 2. Si quis Sacra menta confundens, ipsum Baptismum Penitentia Sacramentum esse dixerit, quafi hac duo Sacramenta distincta non sint; atque ideo Penitentiam non recte secundum post naufragium tabernaculum appellari; anathema sit.

Ut solvantur alia quedam difficultates supra propoita,

⁸⁵ Queres tamen an Christus Penitentia Sacramentum post resurrectionem instituerit.

Resp. affirmat. Tunc enim Penitentiam instituit Christus, quando summo cum apparatu dedit Apostolis potestatem remittendi vel retinendi peccata. Atqui id fecit, cum redivivis a mortuis insufflavit in Apostolos dicens: Accipite Spiritum Sanctum; quemcum remiseritis peccata, remitteruntur eis, &c. Ergo.

⁸⁶ Confirm. ex Synodo Trid. Sess. 14. Cap. 1. ubi sic: Dominus autem Sacramentum Penitentiae tunc praecepit instituit, cum a mortuis excitus insufflavit in Apostolos suos dicens, &c. Quo tam infangi facta, & verbis tam perspicui potestatem remittendi & retinendi peccata ad conciliandos Fideles post Baptismum lapsorum Apostolos & eorum legitimis successoribus suis communicationem, universorum Patrum consenseru semper intellexit Ecclesia. Ideo autem voculam praecepit abhinc Sacra Synodus, vel quia jam plures Apostolos promissa erat summa illa ligandi & solvendi potestas, puta Matt. 16. & 18. vel quia iis jam concessa fuerat potestas Ordinis ad Penitentia administrationem necessaria; vel quia, ut conjiciunt nonnulli, Christus in ultima Cena institutum Penitentia predixerat, & Apostolos doceuerat, quo ritu & modo eam forent administraturi.

Objic. 1. Vel Christus Penitentiam instituit, cum ante passionem dixit Petro: Quocumque solveris, Matt. 16. Ceteris vero Apostolis, quocumque alligaveritis, Matt. 18. Vel male ex iis textibus probat Ecclesia potestatem ligandi & solvendi Apostolos fuisse concessam. Atqui potestis dici non potest.

Resp. neg. maj. Ut enim ex utroque Matthei *textu* legitime concludat Ecclesia collatam fuisse Apostolos clavium potestatem, sufficit ut haec in eodem utroque *textu* promissa fuerit. A promissa enim illius qui est Fidelis & verax, legitime concluditur executio. Atqui dubio procul promissa est Petro potestas clavium Matt. 16. prout demonstrant verba haec:

⁸⁷

Af. 19. vel quodammodo necessarium fit Penitentia Sacramentum.

Tibi dabo claves Ecclesie. Nec aliuni pro tempore sensum fert id Matt. 18. Quocumque alligaveritis, &c. Tunc enim nulla erat Ecclesia, a qua posset quis inconsulto Christo ejici. Ergo.

Confirm. 1. Quia perperam Christus tanta cum follemitate id denuo Apostolis concessisset, quod jam receptorant. 2. Quia necumque non debet ut potestas in Corpus Christi mysticum ante tradiceretur, quam potestas in ejusdem corpus naturale. Hanc porro in ultima tantum Cenatione receptorant Apostoli, cum iis dictum est a Christo: Floc facite in meum commemorationem.

Objic. 2. Tunc Baptismum instituit Christus, cum baptizavit ipse, & suos baptizare iussit. Ergo a pari tunc Penitentiam instituit, cum Penitentiam praedicavit, & peccata dimisit. Subsumo: Atqui Christus ante passionem id praedicavit: Penitentiam agite. Dimisit etiam peccata, Paralyticu nimirum, mulieri adulteria, Zachro, Magdalene, &c.

Repl. ad 1. neg. conf. Est enim in Evangelio unde inferatur Christum Baptisma instituisse, cum suos iussit baptizare: Nihil est vero unde inferri possit cum Penitentiam instituisse, cum dixit: Penitentiam agite: Quia e contra: Cum aliquo ante Penitentiam instituisse quam Baptismum; quandoquidem ministerium suum a praedicanda Penitentia ortus sit.

Ad 2. dicit. Christus ante passionem praedicavit Penitentiam ut virtutem, & dimisit peccata propria virtute, C praedicavit Penitentiam ut Sacramentum, & ejus qua talia virtute dimisit peccata, N.

Objic. 3. Potestas ligandi & solvendi omnibus omnino Apostolis concessa est. Atqui potestas dala Joan. 20., non omnibus Apostolis concedi potuit. Tunc enim aberat Thomas, isque incredulus erat.

Repl. Christum vel intentionem suam ad omnes etiam absentes direxisse, ut credit Cyril. Alexand. Lib. 12. in Joan. Cap. 56. vel postmodum in Thoma suppleuisse quidquid eidem defuisse potuit.

Objic. 4. Ecclesia in eodem Ordinationis ritu Sacerdotibus dat potestatem in Corpus Christi naturale & mysticum. Ergo censes Christum idem fecisse.

Repl. neg. conf. Potuit enim Christus diversis temporibus id facere, quod Ecclesia in unius actionis decursu efficit. Ut tamen hanc temporum diversitatem necumque exprimat, confert primo potestatem in Corpus Christi naturale, tum deinde in corpus ejusdem mysticum.

Quares 2. An & quomodo necessarium fit Penitentia Sacramentum.

Repl. 1. Cum Trid. Sess. 14. Cap. 2. Est hoc Sacramentum Penitentia lapsum post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus. Unde.

Repl. 2. Penitentiam esse in re vel in voto necessariam necessitate medi. Est enim illud necessarium necessitate medi, quo etiam inculpabiliter omisso falus obtineri nequit. At omisla etiam inculpabiliter Penitentia in re vel in voto, nequit obtineri falus ab iis qui post Baptismum lapsi sunt. Unde qui in ebrietate repentinu quopiam casu operibus fuerit, dubio procul peribit in aeternum.

Dixi, in re vel in voto; quia Penitentia in re, id est actualis per clavium virtutem reconciliatio, necessaria non est; cum vicem eius gerere possit contrito. Neque haec tamen per se praecise, sed per annexum

E 2 sibi

fibi Sacramentum votum iustificat, ex Tridentino ibid. Cap. 4. Non requiritur autem ut votum illud sit formale; sed sufficit virtuale, in hoc positione, quod qui conteritur, falso virtualiter intendat omnia servare praecpta que sub mortali obligant, quale est praeceptum gravia quæcumque sua peccata clavibus subjiciendi. Ita M. Grandin. p. 43.

99. Obj. 1. concilium quidem huius Apostolis ut solverent, non autem id iudicem præceptum fuisse. Qui enim dixit: *Ite, baptizate*; non dixit, *Solvite*; sed, quod hinc plurimum discrepat: *Quicumque solveritis*, &c. Ergo sicut Fideles a venialibus absolvit quidem possunt per claves, nec tamen ad eas recurrere tenentur; ita possunt a mortalibus per claves solvi, nec tamen clavum administriculo absolute indigent. Ergo rursus nequitiam eiis necessarium est Penitentia sacramentum.

100. Relp. neg. ant. Christus enim, cum dixit: *Quicumque solveritis*, publicum instituit tribunal, & ordinarios Judices apud quos peccatorum causas agantur. Atqui ubi est publicum tribunal in certo genere, hic causas agi & dirimi necesse est, nisi constet de dispensatione, de qua profecto in praesenti casu non constat. Ergo non solum instituti sunt Apostoli, ut solvere possint Fideles, si hi solvi voluerint; sed ut iudicem Fideles se lo solvendos sistant. Unde Christi verba negativum hunc sensum habent: *Non solvetur, nisi quem solveritis*: quia ego jam non judico quemquam in hac vita quod peccatorum remissionem. Atque id sensus & belle expressi Aug. his verbis Serm. 392, alias Hom. 49, inter 50. *Agite Penitentiam qualis agitur in Ecclesia*. Nemo sibi dicat: *Occulte ago, apud Deum ago*. Si enim sic fieri potest Penitentia; ergo sine causa dictum est, Quod solveritis in terra, erunt soluta & in Cælo: Ergo sine causa sunt datae claves Ecclesia Dei: frustramus Evangelium Dei: frustramus verba Christi: promisimus quod ille negat. Ergo, inquam ego, affirmativum istud: *Quicumque solveritis*, negativo ac contrario hoc sensu intelligendum est: Nonnulli per ministerium vestrum solvam quidquid peccatorum a cœlestis Regni introitu removere potest. Atque hinc S. Bernardus & alii Patres summam illam commendant Apofolorum potentiam, ex qua fit ut homini sententia sententiam Cæli præcedat.

Confirm. a priori. Sacerdotes ira habent ex ministerio sui virtute potestati solvendi, ut & simul habeant potestatem ligandi, fæcietinendi peccata. Atqui si confessio ex parte Fidelium voluntaria foret, jam Sacerdotes peccata retinere non possint; quia quantumcumque ea non remitterent, posset semper peccator abfuge ullo ad claves respectuorum veniam, sive per contritionem, sive alia via consequi. Ergo ut Sacerdotes suam hanc potestatem quod utrumque actum exercere valent, oportet ut Fideles non solum possint, sed etiam teneantur ut clavium remedio tamquam ad peccatorum remissionem necessario.

Confirm. iterum: Data sunt Ecclesiæ claves Regni Calorum. Atque vox clavium metaphorica demonstrat Regnum Calorum abfuge hujusmodi clavium usu non patere. Illud enim vere sub clavi clavum esse dicitur, quod sine clave aperiri non potest. Unde Apocal. 3. postquam de Christo sub eadem metaphora dicitur est: *Qui habet clavem David*, continuo subditur: *Qui claudit*, & nemo aperit.

101. Inst. 1. Potest Sacerdos venialia peccata retinere, & sape retinet, cum

tunc Poenitentia non est rite dispositus ad abolitionem. Atqui tamen inde colligi non potest necessariam esse venialium confessionem. Ergo nec ex eo quod mortalia retinere possit Sacerdos, inferri potest, &c.

102. Resp. diff. maj. Potest Sacerdos venialia retinere secundum quid, tam non nempte potest ea non dimittere sacramentaliter, C. potest ea retinere simpliciter & proprie, N. Tunc enim dumtaxat peccatum proprius & simpliciter retinetur, cum retinetur adeo efficaciter, ut vel maneat culpa, si clavis non erret, vel ea errante maneat semper obligatio acutuandæ peccatum in tribunali Penitentie, ibique ejus abolitionem obtinendi. Atqui haec locum habent in peccatis mortalibus, non autem in iis quo solum venialia fuerint. Ergo haec possunt quidem non dimitti a Sacerdoce, verum ab eo proprie retinendi non possint.

Inst. 2. Verba haec Christi, *Quicumque solveritis, quicumque ligaveritis*, 103 cum admodum simplicia sint, & indistincte prolatæ, eodem quantum ad omnia peccata sensu intelligi debent. Ergo si non significant, peccata venialia simpliciter retinendi; neque etiam significant, mortalia retinendi simpliciter. Ergo iterum nec horum confessionis, nec prohinc Sacramentum Penitentie necessariam probant.

Confirm. In hac gemina Christi propositione: *Quorum remiseritis peccata; remittuntur eis*; & *quorum retinoritis peccata, retenta sunt*, non enim peccata non debet latius in uno membro sumi, quam in alio. Atqui per nos sumeretur multo latius. In priori siquidem membro, mortalia & venialia ex aquo complectetur; quia utraque ex aquo remitti possunt. In posteriori autem mortalia solum comprehendenter, non autem venialia; quia haec retinendi proprius non possunt. Ergo.

104. Relp. ad 1. neg. ant. Cum enim vox peccata, qua utitur Christus, fit analoga respectu peccati mortalis & venialis, necessario posulat diversimode intelligi, prout mortale vel veniale significat: diversimode, inquam, quoad actum retinendi, non item quoad actum solvendi. Sicut ergo propositio isthac, *Nisi peccatorum Penitentiam in hoc mundo egerrit*, eorum veniam non conferguntur, licet in speciem simplicissima, duas includit propositiones, affirmativam unam: *Si Penitentiam egerrit*, peccatorum veniam conferguntur, quia non minus venialia, quam mortalia complectuntur; negativam aliam: *Si non egerrit Penitentiam in hoc mundo*, veniam non obtinabitur, quia non aque comprehendit venialis & mortalia: Sic & in Christi propositione, licet penes verba simplici, duplex includit sensus, alter juxta quem venialia ut & lethalia dimitti possunt; alter juxta quem lethalia proprie retinendi possunt, non item venialia.

Et vero æquum erat, ut potestas sufficiens ad solvendam mortaliam, quæ in perpetuum arecent a Regno Calorum, & gravem Deo irrogant injuriam, ad leviora peccata extenderetur. Haud vero decebat, ut potestas ligandi ad leviores injurias extenderetur. Utique sancta clavium potestas non mutavit naturam peccati venialis: Ergo manet, et erat prius, temporale impedimentum, quod in Purgatorio auferri poterit. Ergo non debuit in perpetuum retinendi, sicut retinetur mortale. Unde

Ad confirm. neg. mag. Ut enim bene Martinon. hic disp. 43. nu. 4. 105 favor remissionis a Deo summe bono ampliari debuit ad peccata etiam venialia. Odium vero retentionis ad ea restringi debuit peccata, quæ

homines, ita filios & aeternam damnationi obnoxios constituant. De toto hoc difficulti argumento adi Suarem disp. 17. secta 2.

¹⁰⁷ Obijc. 2. contra 2. part. Non magis iustificatur homo per contritionem cum voto Penitentie, quam cum voto restituendi, jejunandi, &c. Contrito enim non magis includit propositum Penitentie, quam alterius ejusdemque precepti. Ergo.

¹⁰⁸ Relp. neg. ant. Et si enim in contritione includitur votum servandi quicunque precepta, merito tamen per eam cum voto Penitentie, non autem cum voto restitutione jejunante aut similius, iustificari dicitur peccator; quia non modo datur praeceptum Penitentie sicut & restitutiois, sed insuper instituta est Penitentie ad producendum per se Gratiam primam. Restituto autem, sicut praecepta sit, non tamen ad producendum justificationem instituta est.

CAPUT SECUNDUM.

De efficacia & effectibus Sacramenti Penitentie.

TANTA est materia hujus Capitis affinitas cum precedenti, ut utramque continuo ductu perractandam judicaverimus. Expendendum igitur in presenti, 1. an nullum sit adeo grave peccatum, ut per Penitentiam remitti non possit. 2. An ea sit Sacramenti efficacia ut mortale unum sine aliis dimittore valeat. 3. An peccata vere remittat, solumque remissa declaret. 4. An ut culpam, sic & omnem poenitentiam tollat. 5. An ita tollat peccatum ut nulquam per novum peccatum reviviscat. 6. An merita per peccatum mortificata redintegret.

ARTICULUS PRIMUS.

An quicunque peccatum per Ecclesie claves remitti posse.

^I EX iis que contra Montanistas & Novatianos supra differimus, constat esse generatim loquendo in Ecclesia remedium, quo graviora peccata dimitti possint. An autem remedium illud sic ad graviora queque pretendatur, ut ex iis nullum sit, quod per claves Ecclesie remitti nequeat, lis est in presenti dirimenda.

^{OBITUARY 1360.} Richards Radulphus, Anglus quibusdam, ceteris Hibernus, in Oxoniensi Academia Theologica professor, dehinc Cancellarius, demumque a Clemente VI. ann. 1347. ad Archiepiscopatum Armachanum in Hibernia promotus, vir cuius opera caute legi vult Bellarminus, Lib. 9. adverbus errores Armenorum Cap. 27. docere videtur esse peccata quadam adeo gravia, nulla ut Penitentia dilata possint.

^{PAG. 687.} Joannes Morious Oratorii Presbyter in prolixo simul & eruditissimo commentario de disciplina in administratione Sacramenti Penitentie, Lib. 9. Cap. 28. hac jam a titulo praefatur. Antiqui Pares plerique crimen unicum adeo execrabile iudicavunt, ut illius Reis veniam neque ab Ecclesia, neque a Deo unquam esse concedendam dixerint. Et hec quæsto, inquit, ad Thorianum per-

CAP. II. DE EFFIC. ET EFFECT. SACRAM. POENIT. 71
pertinet, non ad praxim; cum dato tale esse posse crimen, via unquam homines illud dignoscere possint.

Ut autem omnis tollatur equivocatio, notandum velim, sensum questionis non esse, an Deus certis quibusdam peccatoribus deneget media conversionis & Penitentie, quarum defectu ab Ecclesia solvi non possint: (constat enim cuicunque indisposito abolitionem profundisse denegandam) bene vero an aliquod sit supremi ordinis crimen, cuius veniam sibi ita reservere Deus, ut noluerit illud cuiuspiam quidem confitio, legitima etiam Penitentie argumenta præferenti, per Ecclesie claves relaxari. Qua de re sit.

Conclusio: Nullum est quantumvis grave crimen, quod per Ecclesie claves dimitti non possit: nec alter judicarunt antiqui Patres.

Prob. aliqui in hunc modum. 1. Non est deterior Christianorum conditio conditione Judorum. Atqui est infinite deterior, si quod esset in nova Legi peccatum irremissibile. Nullum enim tale fuit in Lege antiqua, ubi Prophetæ eos etiam qui in graviora queaque crimina prouulsi, ad Penitentiam, simulque spem veniam adhortabantur. Sic Ier. Cap. 1. v. 16. Lavannii, inquit, mundi esto: & quiescite per se agere. & venite & arguite me, dicit Dominus: Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix delabuntur; & si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt. Sic Ezechiel, 18. 21. Si impia egerit penitentiam ab omnibus peccatis, que operatus est, vita vivet: omnium iniquitatibus eius non recordabor. Cur vero ad Penitentiam illos tam amanter invitet, hanc semper valuturam ratione subiungit, v. 23. Numquid voluntatis mea est mors impi, & non ut convertatur a viis suis, & vivat?

Et vero quis impunis fecelijor Manasse, qui 2. Paralip. 33. in ipsa domo Domini edificavit altaria cuncto exercitu Celi, transque fecit filios suos per ignem in Valle Benenom, & seduxit Judam & habitatores Ierusalem. Quod uspiissimum crimen gravius facinore Judorum, qui Autorem vite interemerunt, suspensentes in ligno? & tandem pro ipsis oravit Christus, eosque post expiacionem deicidium, ne desperarent ad resipicentiam hortatus est S. Petrus Act. 2. his verbis: Penitentiam agite: in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus Sancti.

Verum hi textus, nec clavum potestatem alfruunt, nec Montanistas percellunt; qui tamen potior esse debet prædictis controversia scopus. Non alfruunt potestatem clavum, cum nec Manasses, nec ipse qui Dominum crucifixus Judei, per claves reconciliati fuerint. Non ferunt Montanistas; quia in horum systemate, ut Judei per contritionem veniam a Deo consequi potuere; sic & hodiecum possum Christiani, graviorum etiam criminum rei, secundum id tum Tertulliani, Lib. de pudicitia, Cap. 19. Nos deberi quidem ab homine Penitentiam agnoscimus; sed de enia Deo referimur; tum Socratis Lib. 4. His. cap. 28. Novatus scriptus ad omnes ubique Ecclesias, inhortantur quidem idolatrias reos ad Penitentiam; indulgentiam autem criminum relinquenter Deo, penes quem jus arbitrii non est criminare mutendi. Unde nequidem iuxta Montanistas pejor est Christianorum fors forte Iudeorum. Quamquam non pejor, sed difficultor dici possit, quod cui plus donatum est gratia, plus ab eo peri possit Penitentia.

Prob. itaque efficacius ex generalibus Christi verbis, Matth. 18. Amen